

PS-KNPS.431.6.10.2013

**Pani
Bożena Brańka
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu
ul. Armii Krajowej 23
58-150 Strzegom**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 19, 20 i 22 lutego 2013 roku na podstawie art. 22 pkt 8, art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362, ze zm.) oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.), zespół kontrolny w składzie:

- Katarzyna Dereń – starszy inspektor wojewódzki – Przewodnicząca Zespołu,
- Urszula Szczebłowska - starszy inspektor wojewódzki

z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu - przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzegomiu mieszczącym się przy ul. Armii Krajowej 23, z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej, realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizacji zadań własnych gminy, realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz realizacji wybranych zadań wynikających z art. 110 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o plan okresowy kontroli zewnętrznych z dnia 28 grudnia 2012 roku w jednostkach podporządkowanych Wojewodzie Dolnośląskiemu oraz samorządu terytorialnego realizowanych przez Wydziały Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w I półroczu 2013 roku.

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika pełniła Pani Bożena Brańka. Osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień jest Kierownik Ośrodka.

Podpisany w dniu 12 kwietnia 2013 roku protokół z przedmiotowej kontroli zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz złożone wyjaśnienia. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

W zakresie działalności jednostki objętej kontrolą wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami.

Na powyższą ocenę wpływ miały następujące okoliczności:

- 1) osoby zatrudnione w Ośrodku na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają wymagane ustawą kwalifikacje,
- 2) brak kwalifikacji wymaganych art. 116 ustawy o pomocy społecznej do wykonywania zawodu pracownika socjalnego u Pani M.K. zatrudnionej na stanowisku aspiranta pracy socjalnej oraz pobieranie przez nią dodatku przysługującego wyłącznie pracownikom socjalnym,
- 3) wymagane kwalifikacje posiada Kierownik kontrolowanej jednostki,
- 4) liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej nie spełnia wymogów art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej,

- 5) postępowania wszczynane były prawidłowo - zgodnie z art. 102 ustawy o pomocy społecznej,
- 6) wywiady środowiskowe, na podstawie których rozpoznawano sytuację materialno – bytową ubiegających się o pomoc, sporządzane były terminowo, jednakże aktualizacji wywiadów dokonywano w formie krótkiej notatki dopisywanej do wcześniejszych wywiadów. Sytuacje takie miały miejsce przy przyznawaniu pomocy w formie zasiłków celowych, okresowych czy dożywiania oraz u osób korzystających ze stałych form pomocy tj. zasiłków stałych i usług opiekuńczych,
- 7) w sprawdzonych sprawach dokumentacja była kompletna,
- 8) decyzje administracyjne kończące prowadzone postępowania wydawane były terminowo,
- 9) świadczenia przyznawane były od miesiąca złożenia wniosku wraz z wymaganą dokumentacją,
- 10) decyzjom nie był nadawany rygor natychmiastowej wykonalności a realizacja przyznanego świadczenia następowała przed uprawomocnieniem się decyzji,
- 11) przyznanie zasiłku stałego (w jednym przypadku) osobie, której dochód własny przekraczał kryterium dochodowe na osobę w rodzinie wskazane w ustawie o pomocy społecznej,
- 12) przeliczenie wysokości zasiłku stałego (w jednym przypadku) później niż od następnego miesiąca po zmianie sytuacji dochodowej strony.

Z ustaleń kontroli wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20. Zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 12 nie były realizowane, ponieważ w okresie objętym kontrolą nie było zgłoszeń w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1 i 5. Zadania wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3 i 4 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tych zakresach.

Ustalono również, że Gmina wykonuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 – zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.) oraz wypłacała wynagrodzenia za sprawowanie opieki – pkt 9. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7 i 8 nie były realizowane, ponieważ nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

W Gminie Strzegom realizowane są zadania wskazane w art. 110 ust. 4 i 9 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w 2 przypadkach wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy. Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy do organów określonych odrębnymi przepisami, udzielał informacji, natomiast pracownicy Ośrodka udostępniali druki i pomagali w wypełnianiu wniosków.

W toku kontroli sprawdzono, pod względem merytorycznym, akta osób otrzymujących świadczenia w formie dożywiania, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych, stałych, zasiłków celowych oraz specjalnych celowych, w tym akta osób mających trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Skontrolowano także dokumentację osób ponoszących odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej. Dokonano analizy dokumentacji akt osób, którym w ramach decyzji potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Przyznawanie ww. świadczeń skontrolowanych w trakcie czynności kontrolnych przebiegało prawidłowo.

Oprócz powyższych ustaleń kontrola wykazała również następujące uchybienia/nieprawidłowości:

- Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Strzegom zamieszkałą przez 26 908 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2012 r.). Na dzień kontroli w OPS zatrudnionych było 8 pracowników socjalnych wykonujących pracę w środowisku. Liczba pracowników socjalnych

zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej nie spełnia zatem wymogów art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

- W trakcie kontroli ustalono, że Pani M.K. zatrudniona na stanowisku aspiranta pracy socjalnej wykonywała pracę socjalną w środowisku mimo, iż nie posiadała kwalifikacji zawodowych wskazanych w art. 116 i 156 ustawy o pomocy społecznej. Pani M.K. wykonywała pracę socjalną w środowisku w okresie 05.07.2012 r. do 30.11.2012 r. i pobierała dodatek do wynagrodzenia wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej w wysokości 250 zł miesięcznie. Z wyjaśnień złożonych przez Kierownika OPS podczas kontroli wynika, że w powyższym okresie wypłacony został pracownikowi dodatek w łącznej kwocie 1 215,91 zł. W trakcie kontroli, w dniu 21.02.2013 r., Ośrodek powyższą kwotę przekazał do budżetu gminy, która następnie została przekazana do budżetu wojewody. Mając na uwadze zwrot wypłaconego dodatku odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

- W sprawdzonych decyzjach, którymi przyznano świadczenia z pomocy społecznej w podstawie prawnej nie przywoływano art. 108 k.p.a. nadającego decyzjom rygor natychmiastowej wykonalności, a realizacja świadczeń następowała przed uprawomocnieniem się decyzji. Sytuacja taka miała miejsce w decyzjach dot. zasiłków okresowych, celowych, usług opiekuńczych, zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego oraz zasiłków celowych dla osób mających trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

- W sprawach dotyczących osób/rodzin, które korzystały ze świadczeń w formie zasiłków okresowych, celowych, dożywiania, zasiłków celowych na dożywianie wywiady środowiskowe sporządzane były terminowo, jednakże aktualizacje wywiadów polegały na wpisie informacji dot. sytuacji danej osoby i planowanej pomocy do wcześniej sporządzonego wywiadu. Każdy wpis do wywiadu oznaczony był datą i podpisem osoby zainteresowanej. Sytuacja taka pojawiała się w przypadku osób/rodzin, które w ciągu miesiąca składały po kilka wniosków o przyznanie różnych form pomocy oraz u osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych i zasiłków stałych.

- W przypadku zasiłków stałych, w jednej sprawie nr 5 (P.M.) decyzją z dnia 04.10.2012 r. nr OPS/4112/01/S/3097/2012 przyznano stronie świadczenie od 01.10.2012 r. do 30.06.2014 r. w wysokości: październik, listopad i grudzień po – 135,08 zł miesięcznie, a od stycznia 2013 r. w wysokości 167,71 zł m-nie (stronie do czasu kontroli wypłacono zasiłek stały w łącznej kwocie 572,95 zł), pomimo posiadania przez stronę własnego dochodu, który znacznie przekraczał kwotę kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Powyższe jest niezgodne z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

W innej sprawie nr 6 (U.G.) decyzją z dnia 10.04.2012 r. nr OPS/4113/08/S/1255/2012 zmieniono wysokość zasiłku stałego z kwoty 155,50 zł do kwoty 130,50 zł miesięcznie od 01.03.2012 r. zamiast od 01.10.2011 r. (zmiana dochodu rodziny tj. uzyskanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu dojazdu dziecka do szkoły od września 2011 r.), co jest niezgodne z art. 106 pkt. 3a ustawy o pomocy społecznej.

Podczas kontroli w dniu 21.02.2013 r. Kierownik OPS zwrócił do budżetu gminy nadpłacone zasiłki stałe: sprawa nr 5 P.M. w kwocie 572,95 zł (z tego 405,24 zł do budżetu wojewody), sprawa nr sprawa nr 6 U.G. w kwocie 125 zł (całość do budżetu wojewody). Zatem w związku z powyższym odstępuje się od wydania zaleceń co do zwrotu wypłaconych świadczeń.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości jest niezastosowanie obowiązujących przepisów prawa w działalności Ośrodka Pomocy Społecznej. Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialny jest Kierownik.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

1. Mając na uwadze liczbę mieszkańców oraz ilość pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w terenie, doprowadzić do zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
2. Dodatek do wynagrodzenia 250 złotych przysługujący pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, wypłacać tylko zatrudnionym pracownikom socjalnym spełniającym wymogi kwalifikacyjne do wykonywania tego zawodu określone przepisami ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 121 ust 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Doprowadzić do sytuacji aby rodzinne wywiady środowiskowe zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej przeprowadzali wyłącznie do tego uprawnieni pracownicy socjalni.
Podstawa prawna: art. 107 ust. 3 i art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
4. Decyzje administracyjne dot. świadczeń z pomocy społecznej realizować po upływie terminu do wniesienia odwołania. W sprawach, kiedy udzielenie pomocy jest niezbędne zwłaszcza ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego decyzjom nadawać rygor natychmiastowej wykonalności.
Podstawa prawna: art. 130 § 1, art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267).
Termin wykonania: na bieżąco.
5. W przypadku ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny oraz u osób korzystających ze stałych form pomocy a także, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie sporządzać jego aktualizację.
Podstawa prawna: art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712).
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Zasiłki stałe przyznawać wyłącznie osobom spełniającym wszystkie warunki wskazane w art. 37 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 37 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.);
Termin wykonania: na bieżąco.

7. W przypadku zmiany dochodu osoby/rodziny na podstawie, którego ustalono obowiązującą wysokość zasiłku stałego, o kwotę większą niż 10% kryterium dochodowego odpowiednio osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, należy przeliczać świadczenia, przy czym zmiany tej należy dokonać od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. z 2013 r. poz. 182 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tuż. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CIA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Zbigniew Suchyta
Burmistrz Strzegomia
Urząd Miejski w Strzegomiu
Rynek 38
58-150 Strzegom
2. a/a